

Брой 9

ИНФОРМАЦИОНЕН
БЮЛЕТЕН

2002

3 Броя:

3/4 стр.

**ПРОБЛЕМИ НА
УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ
НА ГРАДОВЕТЕ У НАС ПРЕЗ
ПОСЛЕДНОТО ДЕСЕТИЛИТИЕ**
- 3

4/9 стр.

**АНАЛИЗ ЗА ДЕЙНОСТТА
НА ОБЩЕСТВЕНИЯ
ПОСРЕДНИК**

10/11 стр.

**РАЗХУБАВЯВАНЕТО НА
ЕДИН КВАРТАЛ**

12 стр.

**МКИЦ - ГАБРОВО С
НАГРАДА НА СЪВЕТА НА
ЕВРОПА**

13 стр.

**ОБЩИНСКИЯТ ДЪЛГ -
ИЗВОДИ И
ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА**

14 стр.

ЗА МЕСТНАТА ВЛАСТ...

16 стр.

КАЛЕНДАР

ДОСТЪПНА АРХИТЕКТУРНА СРЕДА ЗА НАД 850 ДУШИ С УВРЕЖДЕНИЯ В ДУПНИЦА

В края на август 2002 г. приключи изпълнението на два малки проекта, подкрепени от фондация „Чарлз Стюарт Мот“ по програмата на ФРМС „Подобряване на социалната среда“. Проектите са насочени към подобряване на условията на социални групи в неравностойно положение, като насърчават възможността за участие на тези групи в обществения живот и процесите на вземане на решения. Двамата проекта, които ще ви представим накратко в този и следващия брой на бюлетина, бяха финансирани като продължение на първа част на програма „Подобряване на социалната среда“ със средства от реализирани икономии.

Проект „Изграждане на рампи за инвалиди“ на читалище „Зора“, гр. Дупница, бе насочен към подобряване на градската среда с цел осигуряване на достъпността ѝ за хора с увреждания. Скосявания на тротоари са извършени на основни градски кръстовища, както и в близост до основни държавни, общински, здравни и банкови институции.

Успехът при реализацията на проекта се дължи на изключително доброто сътрудничество между читалище „Зора“, ръководено от г-жа Силвия Балинова, Дружеството на инвалидите от гр. Дупница, Ротари клуб - Дупница, „Феникс“ ООД, Автомагистрала Хемус - клон Дупница и медиите. Партньор по проекта бе и Община Дупница, чиито специалисти участваха в осъществяването на инвеститорски контрол по изпълнените рампи и своевременното съгласуване на необходимата за проекта документация в общинските отдели.

С финансирането от 7390 лв. от фондация „Чарлз Стюарт Мот“, предоставени от ФРМС, и финансовата подкрепа от 1700 лв. на партниращите организации, Читалище „Зора“ изгради общо **30 рампи** на ключови места в града. Местата бяха определени с партньорите от Дружеството на инвалидите - Дупница, като успешното сътрудничество спомогна да се изберат най-подходящите и често посещавани от хора с увреждания места и институции. Поставени са **18 указателни знака** за

рампите, както и **5 табели на паркингите**, където има осигурени места за паркиране на хора с увреждания със специализирани МПС. Със заповед на кмета на Община Дупница до фирмата наемател на общинските паркинги е улеснена подготовката на местата.

Осигурена е достъпна архитектурна среда за над 850 души с увреждания от територията на общината. Първите отзиви на гражданите за рампите и полезността им са положителни. Оказва се, че извършените подобрения се ползват не само от трудноподвижни граждани, но и от пенсионерите и майките с детски колички в града.

Активното сътрудничество между организациите, обединени от общата благородна идея да превърнат града в място с равни откъм достъпност възможности за всички граждани, не спира с края на проекта. На 15 август, на Голяма Богородица, с официален водосвет и участието

както на представителите на Община Дупница, така и на Дружеството на инвалидите - Дупница и Ротари клуб - Дупница бяха открити рампите. Значимостта на събитието и активният интерес от страна на медиите го превърнаха в новина на деня за региона.

На откриването представителите на читалище „Зора“ подариха на всички присъстващи граждани с увреждания копие от карта на централна градска част с указаните маршрути, по които вече могат да се придвижват благодарение на изградените рампи.

През септември читалище „Зора“ продължава усилията си по изграждане на парапети, подпомагащи придвижването на хора с увреждания в централна градска зона, както и по изграждането на две допълнителни рампи на важни за членовете на Дружеството на инвалидите места. Очакваните подобрения ще са на стойност 650 лв. ◆

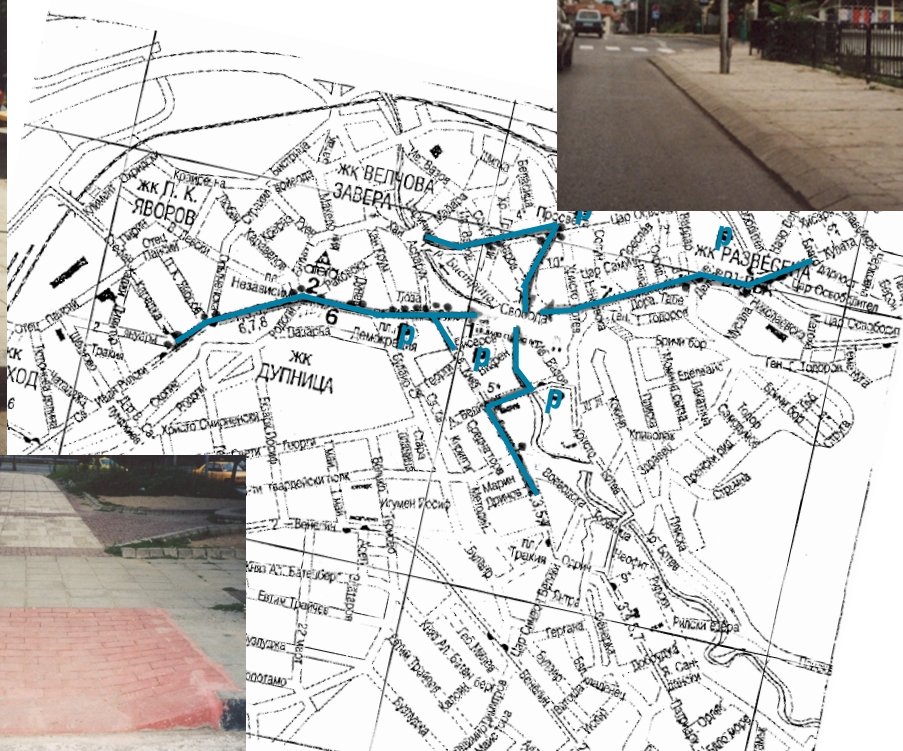

Паркинги за хора с увреждания

Указателни знаци преди кръстовища с рампи за хора с увреждания

Преди...

Сега - с рампи за хора с увреждания

ПРОБЛЕМИ НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ НА ГРАДОВЕТЕ У НАС ПРЕЗ ПОСЛЕДНОТО ДЕСЕТИЛЕТИЕ - 3

С тази трета част завършваме представянето на размислите на г-р арх. Александър Слаев за устойчивото развитие на градовете и проблемите в тази сфера, възникнали в България през последните години. Вярваме, че те ще провокират мнозина от вас да вземат отношение по повдигнатите въпроси.

ПЛАНИРАНЕТО НА КРАЙГРАДСКИТЕ ЗОНИ

Крайградските зони едва ли не по дефиниция са един от основните резерви за устойчиво развитие. Съвременните предградия в САЩ и западноевропейските страни са еталон за околна среда, съобразен с изискванията за устойчивост. Това е така, защото общественото мнение и потребителското търсене са осъзнато насочени в правилната посока, общините знаят какво правят и как да го правят, и най-лесно го реализират „на зелена поляна“ - като „по учебник“.

У нас промените от края на 80-те и началото на 90-те свариха общините неподготвени. В крайградските зони започнаха процеси на стихийно застрояване - дали поради некомпетентност на местните служби по ТСУ, дали заради нечисти интереси или най-често поради незаконно строителство. Без хармонизиране и съгласуваност между интересите на собствениците, без изпреварващо зонироване и обща концепция за развитие покрайнините на нашите градове заприличаха на зле ушито от кърпежи бедняшко одеало от парцели с различно предназначение (производствено, жилищно и пр.) в екологически недопустимо съседство, поне според Наредба 6 на МНЗ.

Истината е, че европейският опит също не е еднозначен. В страни като Великобритания, Холандия, Германия, Дания, скандинавските и други „смесеното“ застрояване е недопустимо и немислимо. В Южна Европа - Италия, Испания, Гърция и донякъде Франция - то в по-малка или по-голяма степен е разпространено. И, забележете, типичният процес на формиране на подобни смесени зони е именно чрез стихийно разрастване на селищата. Разликата е, че докато държавите от втората група през последните десетилетия бележат определен прогрес по отношение на овладяването на стихийното усвояване на нови територии (включително и в съседна Гърция), ние с лека ръка пропияваме едно от добрите достижения, които сме имали - **европейския тип градоустройство**.

Не е трудно да се посочат примери - завладяването на крайградските зони на парче, без план и буквално безогледно може да се наблюдава край всички големи градове у нас, но безспорно най-интензивно е в София. Днес вече всеки може да се убеди, че на големи територии в покрайнините на столицата, Пловдив, Варна, Бургас и т.н. великолепни дадености за обитаване - чист въздух, възможности за озеленяване, за отдих и спорт - просто са пропилени. Макар с голямо закъснение общините в редица случаи възложиха

изработване на планове, пък дори и ограничени по обхват, но за съжаление повечето от имотите на ключовите места са вече застроени с промишлени и складови сгради, с авто-сервиси и авто-морги, някои от тях толкова грозни, че да те е срам да ги гледаш.

Всъщност проблемите съвсем не са толкова сложни за решаване. Необходимо е да правим градоустройство според елементарните урбанистични принципи и без компромиси, да започваме планирането преди стихийното застрояване и да го правим разумно, с изяснена цел, съгласувано с духа и детайлите на общата концепция, наречена Общ устройствен план, и без да си спестяваме необходимите градоустройствени проучвания. Тогава нещата просто не може да не се получат. Тогава ще имаме и модерни европейски предградия, и технологични паркове на съвременен ниво, и какво ли още не. Елементарно! Защо обаче не го правим?

ГРАДОУСТРОЙСТВЕНИЯТ МЕНИДЖМЪНТ И РОЛЯТА НА ОБЩИНТЕ

Темата за ролята на общините в градското развитие е по-скоро „технологична“ (защото опира да технологията на планиране и неговата реализация), отколкото принципна. Тя безспорно е ключова в условията на пазара. Ако в условията на централизираното стопанство това развитие в огромната си част се финансираше от държавата и се реализираше от държавни предприятия, „ръководени“ от общината, то в пазарната среда то се финансира и осъществява от хиляди малки и големи участници с разнообразни частни и корпоративни интереси. Толкова по-голяма е ролята на общините, които трябва да катализират, направляват, стимулират и контролират урбанистичните процеси. Т.е. на общините се пада **главната функция** в структурата на градското развитие. В Германия и Холандия функциите на общините са толкова разширени, че дори изземват и част от дейността на предприемачите. Но независимо от обхвата на правомощията централно място заема дейността на общината по осигуряване финансирането и реализацията на урбанистичната политика, съответно привличането на инвеститори, работата или по-скоро сътрудничеството с бизнеса, съдействието на инвестиционните инициативи и насочването им във взаимноизгодна посока. Накратко общината осигурява градоустройствен мениджмънт.

Каква е ситуацията у нас? Ако съдим по

преобладаващите публикации в пресата, министерствата и общините у нас буквално жънат успех след успех в привличането на български и чужди капиталовложения. Това обаче някак се разминава с онова, което наблюдаваме в българските градове ден след ден и година след година.

Шегата настрана - градоустройственият мениджмънт не е лесна работа и това се доказва от практиката на държави, които имат многократно по-дълъг опит в тази област. Да вземем проекта Докландс (в Лондон) на стойност повече от 50 милиарда паунда, който бе отчетен като грандиозен провал на сътрудничеството между местните власти и бизнеса до момента, в който общината откри и коригира грешката си - подценяването на значението на масовия градски транспорт. Практиката на високоразвитите държави предоставя множество примери на подобни неуспехи, дължащи се на погрешни лостове и сбъркани схеми на сътрудничество на администрацията с предприемаческите среди. Или, както пише и в учебниците по градско планиране, „това е един от най-трудните, но и най-важни, ключови моменти в работата на общинското планиране“.

Затова най-напред трябва да разберем, че когато общинският служител **безкритично** изпълнява исканията на даден предприемач, той често му прави „мечешка услуга“. Общинският специалист по градоустройство има (или поне трябва да има) по-цялостен и професионален поглед върху проблемите на градската територия и по-добре може да предвиди последиците за всички страни в урбанистичния процес.

Тук още веднъж бих споменал интензивността на новото строителство. До преди три-четири години се „успокоявах“, че свръхинтензивността, която допускаме в градовете си, има поне един положителен ефект - благодарение на нея бяха осигурени схеми на строителство, които стимулираха бума в този бранш. Това, разсъждавах, е осигурило заетост на хиляди работници и проекти за стотици архитекти. Сега обаче се наблюдава обратният ефект - спадът в строителството е по-голям отколкото в останалите браншове и това се дължи не само на ниската платежоспособност на населението, но и на следния факт - в Пловдив, например, са застроени по-малко от една трета от свободните терени (тези, които са с кирпичени, полу-масивни или съмнително масивни постройкики) и излишъкът на пазара е огромен. Кому бяха нужни измененията на ЗРП за почти двукратно повишаване на етажността, когато прогнозата би доказала отрицателен прираст на населението за съответната градска част? Каква част от седеметажните кооперации в не толкова популярните райони ще останат да стърчат с непокрити калкани, защото пазарът вече се нуждае от много по-малко застроени площи? По-

умерена политика в тази сфера би направила строителният бум по-плавен, но и много по-продължителен. В крайна сметка част от бизнеса спечели - спечелиха строителните „пирамиди“, които се хвърлиха към десет-двайсет строежа в подходящия момент, но сериозните строителни фирми, които разчитаха на дългосрочен бизнес, определено загубиха и днес „се радват“ на вялото търсене на преситения с готови апартаменти пазар.

Или да вземем примера с крайградските зони. Отделни бизнесмени спечелиха от бързите си реакции, като първи купиха добри парцели. За съжаление те ги използват главно за производствени дейности. С това се ликвидираха възможностите да се застроява планомерно и да се стимулират последващи инвестиции, което щеше да е в интерес на много по-широки бизнес среди и на целия град.

Следователно развитие или застрояване, което не отговаря на критериите за устойчивост, може да е в интерес на отделна фирма, но при всички случаи е в ущърб на средно- и дългосрочните бизнес-интереси. Иначе казано, **устойчивото развитие е в основата на взаимноизгодните отношения на общините с деловите среди**. Това за мен е главният извод по тази тема.

Освен него тук искам да изложа още една теза - за **необходимостта от общински отдели за градоустройствен мениджмънт**. Това, разбира се, съвсем не е нова идея: доста публикации я лансират от години, но за съжаление идеята не е реализирана. Експертите от тези отдели не трябва просто да са специалисти, но и истински мениджъри на общинската собственост, които умеят да инициират ефективни решения, които да са в интерес на града, но и да провокират интересите на бизнеса. За тази цел те трябва да познават в детайли мотивите и целите на различните действащи лица на пазара на градската собственост - предприемачи и контрактори, банки и осигурителни фондове, неформални организации и агенции за недвижими имоти. Трябва да познават в тънкости икономическите и финансови пазарни закони в този сектор, както и десетки готови схеми за реализация на собствеността чрез отдаване под краткосрочен и дългосрочен наем (25 или 50 години), концесии, продажба на права на строеж, продажба на земя при съответни облигационни задължения (всичко това в западните университети се изучава в продължение на поне три години).

Разбира се, бихме могли да приведем множество положителни примери, които илюстрират как при добрия градоустройствен мениджмънт планирането не само че не „изяжда“ финансиране, а напротив - осигурява огромни постъпления в общинския бюджет.

Ние трябва да се поучим от натрупания в развитите пазарни икономики опит в областта на градоустройството и градоустройствения мениджмънт. Нека подходим към този опит критично, но конструктивно, защото тези държави вече десетилетия и столетия осъществяват градското си развитие в пазарна среда - нещо, на което ние тепърва трябва да се учим.

Преди да е станало твърде късно.

АНАЛИЗ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ОБЩЕСТВЕНИЯ ПОСРЕДНИК

ЗА ПЕРИОДА МАРТ - МАЙ 2002 г.

На уеб-сайта на Столична община в изпълнение на чл. 26 ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на обществения посредник на територията на Столична община, Антоанета Цонева, обществен посредник, предостави анализ на дейността за месеците март - май 2002 година. Приемната на обществения посредник за три месеца бе посетена от над 200 души, заведени са общо 164 жалби на граждани и юридически лица. Случаите се разпределят по теми както следва: 1. Жилищно настаняване (31); 2. Реституция и обезщетяване (23); 3. Устройство на територията и незаконно строителство (20); 4. Управление и разпореждане с общинска собственост (15); 5. Благоустройство (12); 6. Търговска дейност (11); 7. Административно обслужване (9); 8. Екология (6); 9. Местни данъци и такси (5); 10. Възстановяване на земеделски земи (3); 11. Социално подпомагане (3); 12. Градски транспорт (3); 13. Управление на етажната собственост (2); 14. ЗУЖВГ МЖСВ (2); 15. Други (19). От тях са проучени, консултирани и приключени 95 случая; в процес на разглеждане и проучване са 69 случая.

Въз основа на случаите, с които се запознава, на проучванията и обсъжданията, които провежда с представители на районните администрации и Столична община, и на база анализа на някои административни практики г-жа Антоанета Цонева излага своите **обобщения, констатации и препоръки**. Тъй като тази област в работата на българските общини е нова, публикуваме (с несъществени редакции) материала (www.sofia.bg) в рамките на така необходимата обмяна на опит с надежда, че той ще породви размисли и дори някои промени в работата на общинските администрации в страната.

Проектът „Обществен посредник“, осъществяван благодарение на институционалната подкрепа на Столична община и Столичния общински съвет, предизвиква широк интерес сред редица правителствени и неправителствени организации. Този интерес е продиктуван от предстоящото уреждане на институцията „омбудсман“ в българското законодателство. В контекста на обществения дебат за необходимостта от въвеждането на институцията и създаването на работещ закон ще изложим накратко някои свои наблюдения:

- Гражданите добре се ориентират във функциите на институцията и имат устойчива нагласа за обществения посредник като орган, който е извън структурите на общинската администрация, независим в своите действия и преценки от местната изпълнителна власт.

- Наименованието „омбудсман“ се възприема трудно

от гражданите. Семантиката на шведската дума (омбудсман - някой, който представлява друг, посредник, пратеник) стои встрани и твърде неутрално спрямо обществената нагласа и разбирането, което се налага за институцията като обществен защитник на правата на гражданите. Акцентът при нагласите е върху функциите на защита.

- Опитът показва, че правомощията трябва да се разширят, като в обсега на наблюдение се включат организации и лица, предоставящи обществени услуги - топлофикация, транспорт, ВиК, чистота. Съществува реална обществена необходимост от защита на правата на гражданите в отношенията им с тези субекти¹.

- Гражданите предпочитат личен контакт в приемно време. Нисък е процентът на жалбите, подадени по пощата или чрез предварително попълнен формуляр². Обикновено жалбата се протоколира в личен прием. Значителен процент от хората не познават добре правата и задълженията си, особено тези, които произтичат от правилниците и наредбите на общинския съвет. Може да се очаква, че институцията и на национално ниво ще бъде натоварена в голяма степен с консултантски и информационни функции относно правата на гражданите и с изготвяне на препоръки до публичните власти за подобряване на комуникационната им политика за постигане на прозрачност и отчетност в дейността им.

- Функционално се очертават **две основни групи** от жалби:

1. Жалби, които изискват помощ в рамките на развитието на административната процедура, в етапа на решаване на проблема от административния орган, при които се посочва пътят за законосъобразно решаване и стъпките, които гражданинът трябва да предприеме за защита на своите права пред администрацията.

2. Вторият тип жалби са със сложна фактическа и правна страна и изискват задълбочена проверка и среща с представители на администрацията. Тук опитът показва, че дейността няма да бъде ефективна, ако се приемат оплаквания за нарушения, извършени преди повече от две години.

Относно спорния въпрос за правото на жалба до омбудсмана при висящо административно или съдебно производство наблюденията ми са следните: Гражданите са наясно, че само административният орган или съдът могат да постановят решение. Те се обръщат към обществения посредник за постигане на споразумение извън процеса. Разглеждането на подобни случаи често пъти изкарва на светло порочни административни практики, чието коригиране и привеждане в съответствие със

закона ще доведе до подобряване на средата за упражняване права на гражданите, до справедливи решения и избягване на административни и съдебни обжалвания.

- В отношенията между обществения посредник и органите на местната власт е важен принципът първо да се предостави възможност за отговор от страна на администрацията за това приемат ли се направените препоръки и какви мерки и срокове се предлагат за отстраняване на допуснати нарушения и причините, довели до тях. Това е добра възможност за коригиране от страна на администрацията, преди да се използват способите за влияние върху общественото мнение и въздействие чрез правото на публичност от страна на обществения посредник.

- Общественият посредник се припознава от неправителствените организации като естествен партньор в дейността им за защитата на правата на гражданите и разширяване формите на граждански контрол. Гражданите се обръщат към обществения посредник за информация относно специализирани неправителствени организации - правозащитни, екологични, ангажирани с медиация, постигане на извънсъдебни споразумения и др.

Най-голям процент от жалбите и сигналите до обществения посредник са свързани с проблеми на

ЖИЛИЩНОТО НАСТАНЯВАНЕ

Основно внимание бе отделено на изследване и анализ на възприетите административни практики и процедури от районните администрации във връзка с тази дейност.

Съгласно чл. 9 ал. 3 ППЗОС и чл. 12 от същия нормативен акт решенията на жилищните комисии се съобщават и обжалват по реда на ЗАП. В преобладаващата си част жилищните комисии са възприели практиката да съобщават решенията си чрез явяване на място на заинтересованото лице и поискване на акта от него в приемното време на отдел „Жилищно настаняване“. С оглед правото на заинтересования да обжалва съответния административен акт по реда на ЗАП, считам, че **активна страна по уведомяването** трябва да бъде комисията по чл. 9 ППЗОС, като препоръчвам същото да се извършва освен по възприетия начин и по пощата с обратна разписка. Основания да дам подобна препоръка намирам в чл. 17 ал. 2 ЗАП, съгласно който административен акт или отказ да бъде издаден такъв се съобщава в тридневен срок от издаването му на всички заинтересовани граждани и организации. Безспорно е, че задължението за уведомяване е задължение на административния орган.

Съгласно чл. 8 ал. 2 ППЗОС картотекирането на нуждаещи се от жилище граждани се извършва въз основа на молба и декларация по образец, утвърдени от кмета на общината. Съгласно чл. 5 ал. 2 ППЗОС, обстоятелствата по чл. 5 ал. 1, т. 1 - 5 се установяват с декларация на гражданите, а по т. 6 и т. 7 - от жилищната комисия. Практиката да се изискват значителен брой допълнителни

документи (до дванадесет броя), удостоверяващи вече декларираните обстоятелства, затруднява, забавя и оскъпява **процедурата по картотекирането на гражданите**. Подобна практика обезсмисля съществуването на самата декларация, предвидена от нормативния акт с цел избягване на други удостоверителни документи. За деклариране на неверни обстоятелства се носи наказателна отговорност по чл. 313 НК. Проверката на обстоятелството по чл. 5 ал. 1 т. 6 ППЗОС, а именно адресната регистрация в населеното място следва да се установява служебно от жилищната комисия. Вместо това гражданите са задължени да представят удостоверение от СДВР, за което заплащат такса от седем лева плюс задължителната такса за банков превод.

Преодоляването на тази практика изисква доразвиване на служебното начало в рамките на процеса на доказване на факти и обстоятелства от значение за случая, които трябва да се установяват от администрацията, като от гражданина могат да се изискват само документи, предвидени в закона.

Особено драстичен е примерът с **доказване на отрицателни факти**, а именно, че гражданинът не притежава собствен имот. Въведено е изискването заинтересованите да представят удостоверение от едно или няколко данъчни подразделения, че не са декларирали недвижими имоти. Издаването на тези удостоверения също е свързано със заплащане на такси. Основателно се поражда въпросът колко данъчни подразделения трябва да посети гражданинът, за да получи съответните удостоверения, с които да убеди жилищната комисия, че не притежава имот на територията на страната. Междувременно някои данъчни подразделения сами преустановиха издаването на подобни удостоверения, явно убедени в несъстоятелността на подобна практика.

Въведеното изискване декларацията да получава входящ номер в деловодството след задължителна предварителна проверка или заверка на целия набор от документи от длъжностно лице на отдел „Общинска собственост и жилищно настаняване“ **само в приемното време** на отдела създава условия за ограничаване достъпа на гражданите до административно обслужване. Безспорно е задължението на администрацията да оказва помощ и консултация на гражданите при подготовката на техните документи, но е недопустимо завеждането на документи в деловодството да е свързано с превантивен контрол от страна на длъжностни лица, още повече когато същите участват във вземането на решения като членове на жилищната комисия.

Тази практика е в основата на оплакванията на гражданите, че към тях се проявява **избирателно отношение**, като им се изискват нови и допълнителни документи или се създават пречки при депозиране на същите в деловодството на администрацията. В тази връзка бих препоръчала разделяне на дейността на администрацията по вземане на решения от дейността по извършване на

административни услуги. С оглед облекчаване на реда и ограничаване на възможностите за формиране на корупционна среда следва процедурите по приемането на документи и разглеждането на същите от жилищната комисия да се разделят.

Когато се налага допълнителна проверка на факти и обстоятелства, това да става след решение на жилищната комисия, като се дава подходящ срок за представянето на необходимите документи от заинтересования. В случай, че не бъдат представени в определения срок, преписката да се оставя без движение.

Част от оплакванията са свързани със съставянето и излагането на **проектосписъка по чл. 14 ал. 2 ППЗОС** на гражданите, които ще бъдат настанени под наем в общински жилища. Естествено е списъкът да предизвиква интерес сред всички картотекирани и съвсем оправдано е очакването, той да отразява възможно най-справедливото подреждане на нуждаещите се. Гаранция за подобно подреждане е възможността заинтересованите да обжалват списъка пред кмета на района и пред общинския съвет. За да бъде реализирана тази възможност и най-вече с оглед осигуряването на прозрачност и яснота за критериите, по които е извършено подреждането, е необходимо освен имената и броят на членовете на семействата, да бъдат отбелязвани групата и предимствата в нейните граници, отразяващи степента на жилищната нужда съгласно чл. 7 ППЗОС. Убедена съм, че предоставянето на информацията в този вид ще доведе до значително намаляване на жалбите до кмета на района и общинския съвет.

Във връзка с гореизложеното и съгласно изискванията на закона назначените на основание чл. 9 ППЗОС жилищни комисии към районните администрации следва да имат определени правила за работа, одобрени от кметовете на райони. Препоръката ми е да бъдат утвърдени такива правила, с които по подходящ начин да бъдат запознати гражданите.

Част от жалбите са свързани с действия на администрацията във връзка с чл. 65 ЗОС -

ПРИНУДИТЕЛНО ИЗВАЖДАНЕ ОТ ИМОТИ

които се държат без правно основание. Оплакванията са основно по повод реда и начина на **връчването на заповедите по чл. 65 ЗОС** в случаите, когато административният акт се залепва върху обекта, подлежащ на изземване. Подобен начин на уведомяване, след който следва принудително изпълнение, поражда сериозни конфликти между заинтересованите и администрацията и често води до обвинения в самоуправни действия и намеса на прокуратурата. От друга страна, за администрацията възниква проблем относно доказването на уведомяването и произтичащите от това срокове за изпълнение на административния акт и неговото обжалване. Ето защо препоръчвам този способ на уведомяване да не се използва.

УПРАВЛЕНИЕ И РАЗПОРЕЖДАНЕ С ОБЩИНСКА СОБСТВЕНОСТ

Много често гражданите търсят консултации за реда и начина за извършване на замяна на собствен имот с общински такъв. В тези случаи заинтересованите биват запознавани с нормативната уредба на ЗОС и наредбата на СОС по чл. 8 ал. 2 от същия закон.

Като проблем се поставя прекратяването на **съсобственост между еднолични търговски дружества с общинско участие и физически лица**. В тези случаи реституирани имоти в резултат на мероприятия по регулация (най-често създаването на подробен устройствен план) се оказват в съсобственост с общината. Впоследствие общинската част от имота е влязла с решение на СОС в капитала на общинско търговско дружество. Предвид обстоятелството, че предходната реституция е била свързана с връщане на полученото обезщетение, се налага лицата да предприемат бързи действия по посока на строителна инициатива, намерения, които са в пряка зависимост от решенията на управителното тяло на търговското дружество. В случаите, в които не може да се постигне споразумение между съсобствениците за управлението на имота или прекратяване на съсобствеността, справедливо би било общинската част да се извади от капитала, като се премине в режим на разпореждане съгласно ЗОС. Така ще се осигури допълнителна възможност за прекратяване на съсобствеността с решение на СОС, вместо да се преминава директно към съдебна делба. Счита за целесъобразно възприемането на подобна практика до приемането на наредба по чл. 2 ал. 4 ЗОС и чл. 3 ППЗОС (Наредба за условията и реда, при които общината упражнява правата си на собственик върху общинската част от капитала на търговските дружества), в която да се регламентира подробно и тази хипотеза.

ЗАПЛАЩАНЕТО НА ДДС

от юридически и физически лица, заплатили право на собственост или право на строеж, но по една или друга причина не получили договор за покупко-продажба или респективно договор за отстъпено право на строеж от общината, също бе поставен като проблем. Става въпрос за извършени плащания преди влизането на Закона за добавената стойност в сила. Сложният фактически състав на сделките не е приключил към момента на плащането със сключване на договор. Оформянето на сделките в този момент поражда задължението за плащане на ДДС - обстоятелство, което е неприемливо за заинтересованите граждани. Общинската администрация е поставяла казуса на вниманието на данъчните власти, като указанията на Главна данъчна дирекция са, че ДДС се дължи. Счита за уместно при решаването на тези случаи да се търси споразумение, неощетяващо интересите на добросъвестните купувачи. Общината би могла отново да постави проблема на вниманието на компетентните данъчни власти, настоя-

вайки за намиране на справедливо и законосъобразно решение.

РЕСТИТУЦИЯ И ОБЕЗЩЕТЯВАНЕ

Проблемите, които се поставят във връзка с процеса на реституция, са свързани основно с актове, действия или бездействия на администрацията през последните 10 години. Болшинството от тях са предмет на висящи или приключили съдебни производства, при които намерената на обществения посредник е недопустима.

Практиката сочи, че разглеждането на случаи, произхождали преди значителен период от време, е неефективно и безрезултатно предвид променената фактическа и правна обстановка, влезли в сила административни актове и съдебни решения.

С особена острота се поставят въпроси за изпълнени от страна на общината задължения за обезщетяване по чл. 98 ЗТСУ. Има случаи, при които граждани обитават оборотни жилища повече от 10 години в очакване да получат отредените като обезщетение жилища и гаражи. В други случаи терените, предвидени за застрояване, са реституирани на бивши собственици и предстои преобезщетяване. Отчитайки усилията и направеното от общината в тази посока, поставям на вашето внимание настояването на гражданите за решаването на този въпрос чрез приоритетно включване на придобитите от общината жилища чрез различни разпоредителни сделки във фонд за обезщетяване и преобезщетяване.

УСТРОЙСТВО НА ТЕРИТОРИЯТА И НЕЗАКОННО СТРОИТЕЛСТВО

Гражданите поставят въпроси по обявяването на проекти за изменения на Подробните устройствени планове, свързани с прилагането на отменения чл. 82 ал. 2 ППЗТСУ и чл. 136 ал. 1 ЗУТ, а именно обявяването на проекти **за изменения на ПУП с обхват над три квартала**. Съгласно ЗУТ съобщаването в този случай става с обявление, обнародвано в Държавен вестник, съобщение на видно място в общината и поне в един местен вестник. Обикновено гражданите не следят Държавен вестник, тъй като това не е свързано с ежедневната им дейност, а посещенията им в районната администрация са само по конкретен повод. Налага се впечатлението, че част от заинтересованите лица не узнават за тези изменения или узнават твърде късно с оглед сроковете и преклудирването на възможността им за обжалване. С оглед създаването на допълнителна гаранция за защита правата и интересите на гражданите бих искала да бъдат обсъдени следните възможности:

1. При проекти за изменения на ПУП в над три квартала освен предвидените от закона способи за уведомяване на заинтересованите лица - собственици на имоти и носителите на ограничени вещни права, непосредствено засегнати от промените в ПУП - да бъдат уведомявани и по реда на ГПК.

Считам, че тази възможност може да бъде прилагана, когато става въпрос за неголям брой имоти и задължително в случаите на проекти за изменение, предвиждащи отклонения от правилата и нормите за застрояване - раздел V на ЗУТ. В тези хипотези администрацията би могла да определи с вътрешни правила критериите, включително и броя на зазегащите имоти, при които ще се прилага уведомяване и по реда на ГПК.

2. Препоръчвам администрацията да определи подходящи места и извън сградите на районните администрации, където да се поставят обявленията. Тези места следва да бъдат широко разгласени на гражданите. Убедена съм, че прилагането на подобен подход ще даде допълнителна гаранция за информираността на гражданите и ще доведе до намаляване на конфликтите и напреженията, възникващи на тази основа.

Жалбите относно **незаконно строителство** касаят обикновено случаи, в които гражданите се обръщат към отделите по контрол на незаконно строителство със сигнали и искания за проверка, но не получават отговор или липсва реакция от страна на администрацията. В повечето от случаите администрацията е действала според закона - изготвила е необходимите констативни актове по чл. 233 ЗУТ и ги е предоставила на Столична ДНСК за санкциониране на незаконното строителство. Проблемът тук е, че гражданите трудно възприемат разпределението на правомощията по контрола на незаконното строителство между органите на общината и ДНСК и имат нагласа и очаквания за предприемане на действия от страна на общината, каквито същата не може да реализира по закон. От друга страна, гражданите имат съвсем оправдано очакване районната администрация да осъществява текущ и превантивен контрол, като своевременно предприема мерки за констатиране на незаконното строителство. Налага се впечатлението, че контролната дейност на администрацията се осъществява преди всичко по сигнали.

Пред обществения посредник бе поставен въпрос за трудностите в процеса на **реституция и възстановяване на земеделски земи** в район „Панчарево“ и по-специално в района на административната граница между Столична община и Община Самоков. Проучването на въпроса показва, че има спор за граници между двете общини, породили се в резултат на заличаването на няколко населени места при строителството на язовир „Искър“ и последвалите административно-териториални промени, проведени при недостатъчно подробна картна основа. Въпреки усилията на общината и проведените срещи със заинтересованите проблемът не е решен, което прави спорна административно-териториалната компетентност, предпоставка за издаване на нищожни административни актове. Предложението на заинтересовани граждани от район „Панчарево“, което считам за целесъобразно, е Столична община да предприеме инициатива за установяване на землищните граници по съдебен ред съгласно чл. 10 ал. 2 ЗМСМА.

СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ

В приемната социално слаби граждани поставиха проблем, касаещ лицата, които получават месечни помощи във връзка с чл. 9 ППЗСП. Съгласно чл. 12 ал. 1 от същия правилник за безработните лица в трудоспособна възраст правото да получават месечна помощ възниква при условие, че не са отказали да участват в организирани от общинската администрация програми за предоставяне на социални услуги, екологични програми и програми за благоустрояване и хигиенизиране на населените места за не по-малко от пет дни. Лицата, отказали да участват в общински програми, се лишават от месечна помощ за месеца, за който е направен отказът.

Столична община активно работи по програми за заетост със социално слаби граждани, участващи в благоустрояването и хигиенизирането на града. Често пъти базите за озеленяване и службите по хигиенизиране на града се намират далеч от местоживеенето на лицата. В процеса на самата работа също се налага определена степен на мобилност. Ангажираните в тези дейности трябва да заплащат билетите за своето придвижване при отиване и връщане от местоработата. Този разход е твърде висок за тях, съотнесен към размера на отпусканата помощ. Взимайки предвид това, че лицата, получаващи помощи по ППЗСП, полагат общественополезен труд в полза на Столична община и отчитайки тежкото им материално положение, е уместно да се изработи механизъм, посредством който да се поемат **транспортните разходи** на полагащите труд във връзка с чл. 12 ППЗСП за времето, през което са заети в дейности в полза на общината. Въпросът е поставен на вниманието на Столична община и ресорните заместник кметове се ангажираха с неговото анализиране и оценка на необходимия финансов ресурс.

АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ

Относно предоставянето на административни услуги и стандартите на административното обслужване бих искала да отбележа добрата възможност, която предоставя сайтът на Столична община за проследяване движението на административните преписки по електронен път³ и за запознаване с правилниците и наредбите на Столичния общински съвет. В някои от районите се осъществяват и пилотни проекти за въвеждане на „обслужване на едно гише“.

Жалбите, касаещи административното обслужване, са основно срещу **мълчаливи откази** или **непроизнасяне в срок** по молби и жалби. Гражданите не познават добре Закона за административното обслужване на физически и юридически лица, съответно част от работата на обществения посредник е свързана с предоставяне на консултации по прилагането на закона и възможностите за защита на законните права и интереси на гражданите пред администрацията. Практиката показва, че хората имат необходимост от повече и по-подробна **ин-**

формация⁴ за реда, организацията и видовете административни услуги, извършвани от районните администрации. В тази връзка бих направила препоръка за изработване на информационни табла и справочници, съдържащи следната информация: вид на услугата, законово основание, срок за изпълнение, цена на услугата, длъжностно лице, отговорно за нейното извършване и телефон за контакт. Необходимо е на видно място да бъдат поставени актуална схема на структурата на администрацията, правилата за административно обслужване и длъжностното лице към което гражданите могат да се обръщат с предложения, сигнали и жалби, относно административното обслужване. Служителите следва да носят отличителни знаци с име, длъжност и структурно звено в администрацията.

Гражданите почти не познават възможностите, които предоставя **Законът за достъп до обществена информация**, което също налага извършването на консултации. Във връзка с изпълнението на този закон администрацията трябва да определи длъжностните лица, които приемат заявления за достъп до обществена информация, мястото за приемане на тези заявления, дължимите разходи и начина на тяхното заплащане.

Административната среда в районните администрации следва да бъде подробно проучена и анализирана. На базата на тримесечния опит може да се заключи, че специализираните отдели в районните администрации нямат достатъчен брой часове за прием и работа с граждани. Това води до формиране на негативни нагласи и затруднена комуникацията между гражданите и администрацията.

БЛАГОУСТРОЯВАНЕ

Жалбите, свързани с благоустрояване, касаят искания за ремонт на улици, пътна настилка, тротоари и поддържането на зелени площи. Тези проблеми засягат мнозинството от гражданите и се разглеждат от тях като приоритетни за решаване.

¹ Те са т. нар. естествени монополисти и това повишава чувствителността към дейността им. - Бел. рег.

² Вероятно с въвеждането на подаване на жалби онлайн картината ще се промени, особено в големите градове. - Бел. рег.

³ В публикациите за е-Управление тази възможност се нарича Track&Trace. - Бел. рег.

⁴ Тук си позволяваме да отбележим изоставането на общинската администрация в столицата в сравнение с общините в страната. Район „Възраждане“ в момента работи по проект за общински център за информация и обслужване на гражданите по програма на ФРМС/ААМР. - Бел. рег.

РАЗХУБАВЯВАНЕТО НА ЕДИН КВАРТАЛ

Диана Бебенова,
Община Силистра

Желанието на жителите на квартал „Изток“ в Силистра да имат уредени междублокови пространства с кътове за отход и спорт датира от 1992 година.

„Нуждата от благоустрояване е очевидна. В квартал „Изток“ живеят около 10 на сто от жителите на града, предимно семейства с деца. Общият брой на апартаментите е 2940 на обща площ от 362 840 кв. м, което нарежда квартала на второ място по големина в Силистра. 7,07 на сто от всички жилища в града се намират в този квартал,“ - изтъкна кметът на общината Иво Андонов по време на заседание на Общински съвет - Силистра през ноември 2001 година. Така той мотивира предложението благоустрояването на междублоково пространство в кв. „Изток“ да бъде включено в програма „Дунавска инициатива 2“ на Фондацията за реформа в местното самоуправление, финансирана от Американската агенция за международно развитие.

Намеренията на Общината бяха активно подкрепени от неправителствените организации Български женски съюз - Силистра и Клуб „Екатерина Каравелова“. Те разпространиха информационен плакат „Зелен Изток идва!“ и стартираха проучване в квартала относно готовността за включване с конкретни дейности в проекта. Резултатите от подписката „Аз казвам „Да“ на „Зелен Изток““ показаха, че планираните дейности се подкрепят от интервюираните.

След одобрението на инициативата и от Общинския съвет екип общински експерти разработиха проект за благоустрояване на квартала, с който участваха в конкурса на ФРМС. Силистренското предложение беше едно от 10-те одобрени за финансиране и след приключването на тръжните процедури от страна на ААМР бяха вложени 65 000 лева за подобряване на жизнената среда на около 4000 души.

Преди да стартира изпълнението на строително-ремонтните дейности проектантският екип - архитект Антонина Огнева, ландшафтен архитект Димо Михайлов и инж. Ивелин Лозев, зам.-кмет „Устройство на територията“ - проучи мнението на живущите относно техническите детайли на проекта. На специално организирана среща 28 представители на живущите дадоха конкретни идеи за изграждане на спортна площадка, ремонт на съществуващите детски съоръжения и озеленяването на района.

„Добре е да имаме многофункционално игрище за баскетбол, волейбол, футбол, което да е място за развлечение на деца от различни възрасти,“ - изказа своята загриженост Даниела Михайлова, живуща в квартала.

Младите еколози от Центъра за ученическо техническо и научно творчество през март почистиха от отпадъци квартала и залесиха 20 декара от него. Техният ентузиазъм повлия и на възрастните граждани, които по настояване на Общината почистиха строителния терен и премахнаха петте незаконни постройки.

В началото на май 2002 година фирма „Главболгарстрой“ - клон Силистра стартира проектните дейности. „Ще приключим в срок до края на юли,“ - заяви твърдо Атанас Атанасов, управител на фирмата и удържа обещанието си. Благоустрояването включваше полагане на настилка, ремонт на съществуваща детска площадка, изграждане на паркинг, спортно игрище и кътове за социален отход. Проектът имаше и социален ефект, защото осигури работни места на 24 работника в продължение на три месеца.

Разхубавяването на квартала стана постоянна тема на силистренските журналисти. Бяха публикувани множество материали, които показваха протичането на ремонтните дейности и мнението на гражданите за тях.

„Най-после имаме място за седянка през лятото. Добре е да засадим повече дървета,“ - споделя 63-годишната Ганка Георгиева.

„Харесвам люлеещото се конче в новия ни кът. Нищо, че веднъж паднах от него, пак обичам да играя на площадката. И мама е спокойна за мен!“ - доволна е 4-годишната Пламена Николова.

Озеленяването на квартала - важен етап от благоустрояването - се предвижда да продължи активно през октомври. Тогава с помощта на неправителствени организации Община Силистра и живущите в квартала ще се засадят около 600 храсти, иглолистни и широколистни дървета. Официалното откриване на обновения квартал се предвижда за края на октомври, когато в Силистра ще бъдат поканени представители на донорските организации.

Промоцията на обновения квартал ще покаже как усилията на Община, граждани и неправителствени организации, подкрепени от ФРМС и ААМР, могат да обновят жизнената среда и да съживят социалните контакти в един разхубавен квартал на източната граница на България. ◆

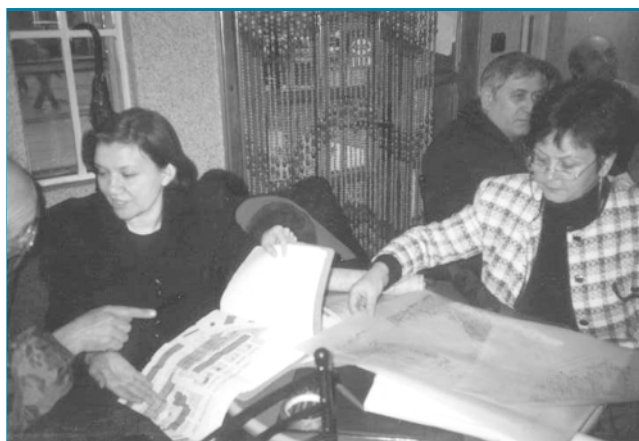

Сн. 1: Бостанът между блоковете вече никому не е мил

Сн. 2: Татковците са малко, но майките явно вече са взели решението си

Сн. 3: Общинарите в Силистра вярват в силата на обществените обсъждания

Сн. 4: Най-нетърпеливите помощници

Сн. 5: Плочникът е в бяло и розово, детски катерушки греят в яркочълто, синьо, червено...

"Реформата в местното самоуправление" всеки месец ще избира "Снимка на месеца" сред изпратените от наши читатели. Единственото условие е тематиката на снимката да е родена от общински дейности. Представяме ви нашия пръв избор

Очакваме и вашите снимки!

СНИМКА НА МЕСЕЦА

"Ново самочувствие",
автор Диана Бебенова
Нашите поздравя заедно с 30 лева
отиват в Силистра

Сн. 6: Ново самочувствие!

МКИЦ - ГАБРОВО С НАГРАДА НА СЪВЕТА НА ЕВРОПА

Мариана Мандичева

Младежният културно-информационен център в Габрово (МКИЦ) спечели втората награда на тема „Активни млади граждани“, обявена от Директората за младежта и спорта към Съвета на Европа във всичките 48 страни членки. Поводът беше 10-та годишнина от приемането на Европейската харта за участието на младите хора в живота на общините и регионите от Конгреса на местните и регионални власти към СЕ. За разглеждане в заключителната фаза комисията допусна 50 проекта, отговарящи най-добре на условията за иновационни проекти и практики, фокусирани върху участието на младите хора в политическия, социалния и културния живот на местно, регионално и национално ниво. Габровският МКИЦ стана втори след Балтийския младежки парламент от Швеция, а следващите места заемат Белгия, Унгария и Турция.

Данни от проучвания показват, че в Швеция близо 80% от младите хора са заети в различни дейности и организации, от които най-голям брой са спортните, в Португалия ангажираните са 30%, като навсякъде в Европа младите хора най-малко предпочитат политиката. В тази ситуация опитът на Габрово по отношение изграждане на младежка политика на местно и национално ниво е привлякъл вниманието на европейците. Като модел той би могъл да се прилага и при тях.

От няколко години екипът на МКИЦ развива целенасочена дейност и упорито ра-

МКИЦ - Габрово и тази година проведе традиционния Балкански младежки фестивал

На 7 ноември 2002 г. в Солун, Гърция, по време на Европейската конференция на министрите, отговорни за младежта в страните членки на СЕ, представители на МКИЦ - Габрово ще получат награда на тема „Активни млади граждани“, обявена от Директората за младежта и спорта към Съвета на Европа

боти за прилагане на Европейската харта за участието на младите хора в живота на общините и регионите. Проектът носи името „Силата на партньорството“. Той е част от стратегията на МКИЦ за изграждане на реална местна и регионална младежка политика, в която младежките общности са активна част от партньорството с местните и областни власти. Проектът „Силата на партньорството“ срещна подкрепата на Американската агенция за международно развитие чрез програма „Ефективни партньорства“ на Фондацията за реформа в местното самоуправление.

През май 1998 г. Общинският съвет в Габрово първи в страната прие Европейската харта за участието на младите хора в живота на общините и регионите и за това спомогна работата на МКИЦ. Днес 60 общини са сторили същото и градят свой опит за прилагането ѝ. От началото на годината в този процес се включиха и общините от дунавския и родопския регион, където екипът на МКИЦ оказва активно съдействие и помага с опита, който има.

В Габрово на последното юлско заседание на Общинския съвет съветниците гласуваха предложението за създаването на Младежки съвет, който да

бъде консултиращо звено към местния законодателен орган. Решението регламентира представители на Младежкия съвет да участват с право на съвещателен глас в работата на Постоянната комисия за младежта и спорта.

В обученията, свързани с проекта за информиране, разработване и конкретизиране на механизмите за взаимодействие и партньорство на местните власти и младите хора, участваха общински съветници, представители на общинската и областната администрация, на медиите, на партньорски нестопански организации. Бе разработен и Правилник за дейността на Младежкия съвет към кмета, който ще го консултира на експертно ниво. До края на август ще бъдат съгласувани механизмите за взаимодействие и с областния управител.

Стартира и телевизионното предаване „Дефект, Афект, Ефект“, което младите хора към МКИЦ подготвят сами. Чрез него те илюстрират и назовават в прав текст прежеждията по своя път, свързани с образованието, духовното израстване, професионалната реализация, интересите и свободното време. ◆

ОБЩИНСКИЯТ ДЪЛГ - ИЗВОДИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

В началото на юли 2002 година бе готов **Одитен доклад на Сметната палата № 0500002402** за извършен специфичен одит на възникването, управлението и обслужването на общинския дълг и използването на дългови инструменти в общините като част от държавния дълг на Република България към 31.12.2001 г.

Целта на одита бе да се актуализира базата данни за размера и структурата на общинския дълг като част от държавния дълг към 31.12.2001 г. и да се даде оценка по: законосъобразност на възникването на общинския дълг; управление и обслужване на общинския дълг; използване на дългови инструменти в общините; и степента на задлъжнялост на общините, измерена спрямо приходната част на общинските бюджети.

За целта на одита екипът е приложил подход на събиране на информация със стандартизирана справка. За определяне размера на неразплатените разходи на общините и приходната част на бюджетите им са ползвани данни и справки от всички 262 общини.

Подходът е базиран на представата за същността на понятието публичен дълг според критериите на ИНТОСАЙ, изложени в „Указания за дефиниция и установяване на публичния дълг“ на Комитета за публичен дълг: публичният дълг може да включва пасиви, възникнали в публичните структури като правителството, държавни, регионални, общински или местни власти, предприятия, притежавани или контролирани от правителството и други структури, считани за публични или квази-публични. „...Във всяка една от тези структури съществуват множество ангажименти, които биха могли да бъдат считани за публичен дълг. В това число се включват търгуеми ценни книжа, банкови кредити, дългосрочни вземания, гаранции по кредити, заеми от държавно-контролирани фирми с парични излишъци, емитиране на национални средства за обращение, постъпления от обществени спестовни схеми, заеми от чужди правителства и международни организации, пенсионни и здравно-осигурителни пасиви на наетите в публичния сектор служители и сметки, подлежащи на плащане...“

На основа изготвена при предходния одит матрица на рисковете по отношение погасяването на общинския дълг, поради липсата на достатъчно дълги статистически редове, е формирано мнение за равнището на кредитния риск на общинския дълг като цяло и по елементи, без формулиране на очертаваща се тенденция.

Въз основа на събраната информация и извършения анализ са изведени следните

ИЗВОДИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА:

◆ през одитирания период продължава практиката на **законова нерегламентация** на обхвата, елементите

и управлението на общинския дълг;

◆ наблюдава се недостатъчно развито и неравномерно използване на **инструментите за алтернативно финансиране** на общинските бюджети;

◆ законодателството не дефинира възможност за промяна във взаимоотношенията между държавния бюджет и бюджетите на общините, позволяваща им **целево акумулиране на средства** за изплащане на средносрочни и дългосрочни дългове (с матуритет над една година);

◆ при управление на **паричните потоци** и за покриване на временния недостиг на средства от общините не е възприета практика на определяне и ползване на **овъдрафт**, което се замества от краткосрочно кредитиране от държавния бюджет;

◆ през одитирания период продължава неравнопоставеността на общините като субекти на кредитния пазар. Финансовата несамостоятелност на общините възпрепятства обективното определяне на техния **кредитен рейтинг**;

◆ при обсъждане и приемане на годишния размер на **субсидиите** за общините не се ползва като критерий тяхната задлъжнялост общо и по елементи на общински дълг;

◆ законово не са регламентирани критериите за удължаване **срока на погасяване и отписване като задължения** на предоставените на общините временни безлихвени заеми от републиканския бюджет;

◆ поемането на **общински гаранции** като високорисков условен елемент на общинския дълг следва да бъде обект на особено внимание както от страна на общините, така и на държавата;

◆ общини с **дълг, надвишаващ собствените им приходи**, следва да бъдат предмет на оперативно наблюдение от страна на държавата;

◆ въпреки незначителния размер на общинския дълг спрямо общата задлъжнялост на страната **равнището на кредитния риск** остава високо и през одитирания период, поради високите равнища на неговите компоненти - ликвиден, операционен и политически;

◆ усъвършенстване **методиката при определяне размера на субсидиите за общините**, която да отчита тяхната задлъжнялост и максимално да гарантира **изключването на политическия риск**, изхождайки от икономическото им състояние и потенциал.

Пълния текст на доклада можете да прочетете в страницата на Сметната палата на адрес: <http://www.bulnao.government.bg/control/docs/dok2207.doc>

На 3 септември 2002 г. в гр. Смолян Асоциацията на родопските общини проведе семинар на тема „Гражданско участие в местното самоуправление“. Покани за участие бяха изпратени до председатели на Общински съвети и общински съветници от общини - членове на АРО. Семинарът бе проведен в партньорство с Национална асоциация на председателите на общински съвети. Лектори бяха Христина Ковачева от Фондацията за реформа в местното самоуправление и Златина Карова, общински съветник в Столична община.

Темата „Гражданско участие в местното самоуправление“ е част от кръга от теми и проблеми, които решава Асоциацията на родопски общини чрез своя проект „АРО и нейните общини членове - заедно за устойчиво местно самоуправление“ с финансовата подкрепа на Американската агенция за международно развитие чрез Фондацията за реформа в местното самоуправление.

Христина Ковачева представи темите, които обхващаха характеристиките на местната власт като лидер и помощник; характеристиките на гражданите като активни собственици; ползата от гражданското участие; цената за гражданско участие както за гражданите, така и за управляващите.

Дружелюбна ли е местната власт; какви са инструментите за сверяване и консултиране, за сверяване и убеждаване и за обединяване; как да направим ефективно партньорството между гражданите и местната власт - това бяха темите, представени от Златина Карова.

Успешна и активна беше и работата по групи, където се дискутираха и предлагаха конкретни решения за формите на гражданското участие и за привличането на гражданите при вземане на решения. Работата по групи даде възможност на участниците да споделят опит, интересни идеи и да обменят полезна информация за работа на Общинските съвети.

В края на семинара участниците дадоха оценка за проведенния семинар:

- ◆ Той бе оценен като напълно отговорил на очакванията; по отношение на цялостното му провеждане оценките се движат между 8 и 10 (по десетобалната система);

- ◆ Много добри и добри са оценките за ясност и точност на представените теоретични идеи и практически опит;

- ◆ Между много добър и отличен е общата оценка за работа на лекторите;

- ◆ „Професионални, целенасочени“ е преобладаващата оценка за водене на дискусиите по време на семинара;

- ◆ „Активност и компетентност“ е оценката за собствено участие в проведените дискусии.

За следващи обученията участниците препоръчаха да се включат теми като реализация на решенията на общинските съвети; добри иновационни практики; запознаване с опита на по-големи, водещи общини. Коментирана бе възможността за изработване на цялостна концепция за участие на гражданите, която да се прилага в страната.

От 29 до 31 август 2002 г. в град Сокобаня, ФР Югославия, се проведе Балкански форум за трансгранично сътрудничество организиран от „Тимочки клуб - 21“ със съдействието и подкрепата на GMF (Джърман Маршал Фънд). Това е втора инициатива на „Тимочки клуб - 21“, насочена към укрепване на трансграничното сътрудничество между неправителствените организации в региона.

Във форума взеха участие представители на 55 НСО от Сърбия, България, Македония и Румъния и над 20 представители на местните и регионални власти и донорски организации. Участниците представиха дейностите на своите организации и споделиха специфичния си опит и най-добри практики в четири основни панела: „Ресурсни центрове на Балканите“, „Взаимодействие на НСО с местните власти“, „Ролята на НСО за икономическо развитие“, „Човешките права на Балканите“ и „Евроинтеграция на Балканите“.

Накратко бяха представени дейностите на донорските организации „Джърман Маршал Фънд“ и „Фрийдъм Хаус“, както и приоритетите и предстоящите инициативи за региона на Пакта за стабилност.

От българска страна интересни презентации бяха направени от кмета на Видин г-н Иван Ценов и г-ца Красимира Атанасова от АБЧО за ролята и партньорството на НСО с местните власти, г-жа Живка Николова, изпълнителен директор на Агенция за регионално развитие - Бизнес Център, Видин, в областта на регионалното икономическото развитие и г-жа Пенка Стоянова, изпълнителен директор на Асоциация „Гаврош“, Варна, в сферата на социалните дейности. От страна на ФРМС участие във форума взе г-жа Ина Райчева, програмен координатор, която сподели опита и програмите на фондацията за насърчаване на партньорството между местните власти и нестопанските организации и представи конкретни практики за гражданско участие в местното самоуправление в България. „Тимочки клуб - 21“ връчи награди на най-добрите доброволци от региона на Тимок, като сред тях бе и единственият чуждестранен представител - г-н Тодор Цеков, зам.-председател на Информационен бизнес център за регионално развитие и Председател на ОБС-Белогорадчик, за работата му като координатор на проекта „Балканска гражданска коалиция“.

От 4 до 7 септември 2002 г. в хотел „Самоков“, Боровец, се проведе обучение на модератори в рамките на трета фаза на Програма „Обществен форум“, финансирана от Швейцарската агенция за развитие и сътрудничество (ШАРС) към Швейцарското посолство в България. Лектори на семинара бяха г-н Александър Мелцер, ШАРС, и г-н Ернст Болигер, консултант. Цели на обучението бяха повишаване ефективността на обществените форуми и усъвършенстване на уменията на фасилитаторите и участ-

ниците в процеса на форума.

За участие в обучението бяха поканени модераторите от Втора фаза на програмата Васил Радойновски, Белин Моллов, Дени Каменов и Дочо Михайлов. Новите кандидатури за модератори през следващите етапи от форум-процеса са Славяя Христова, Методи Методиев, Светлин Ганков, Златина Карова, Ренета Венева, Диана Копева, Борислав Борисов и Мариела Вълкова.

Основните теми за дискусиия бяха: представяне на разнообразни техники на общуване, визуализиране и фасилитиране; постигане на съгласие с аудиторията; поведение на водещия пред публика; методи в областта на мозъчната атака; форми за споделяне на резултати; драматургия и структуриране на сесия; формулиране на тези и въпроси; работа с групи. Всяка една от темите бе съпроводена с упражнение и съответващ пример, онагледяващ дадената ситуация. В хода на обучението бяха използвани най-разнообразни техники за представяне на различни етапи от форум-процеса, които, от своя страна, представляваха богати идеи за работата на участниците и същевременно полезен опит и представа за цялостния процес на Форумта.

Обучението на модератори бе организирано от Фондацията за реформа в местното самоуправление, Секретариат в рамките на програма „Обществен форум“. В обучението участваха също Гинка Капитанова, изпълнителен директор, ФРМС; Мая Кръстева, координатор на Регионален Форум-офис; и Ролан Питон, главен секретар на ШАРС.

ПРОЕКТ ЗА НАЦИОНАЛНА ХАРТА ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ ПУБЛИЧНАТА ВЛАСТ И ГРАЖДАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Цяла Европа днес е изправена пред следното предизвикателство: политическите лидери са призвани да решават наболелите проблеми на обществото, а обществото се изпълва с все по-голямо недоверие към институциите и политическите решения. Изолацията между гражданина и държавата е процес, който подронва самите устои на демокрацията. Затова, както пише в Бялата книга за европейското управление (Брюксел, 2001), една от най-важните задачи е „да бъде свързана Европа с нейните граждани“. Хартата, която ще бъде предложена на вниманието на българската общественост, е българ-

ският отговор на това предизвикателство.

Целта на Хартата е да регламентира сътрудничеството между органите на властта (държавни и местни) и гражданския сектор. Утвърждаването на подобни документи е модерна европейска практика, която е възприета вече в няколко европейски държави, а други държави са в процес на подготовка.

Инициаторите и авторите на Национална харта за взаимодействие между публичната власт и гражданските организации са: Меглена Кунева, зам.-министър на външните работи и главен преговарящ с Европейския съюз, Емил Кошлуков, председател на Комисията по въпросите на гражданското общество към Народното събрание, Райна Карчева (МВНР), Живко Георгиев (Фондация Общество и информация и Галп), Пенка Добрева (Фондация Общество и информация), Иван Кръстев (Център за либерални стратегии), Стелиян Стойчев (Фондация Ресурсен център), Красимир Кънев (Български Хелзински комитет), Велизар Шаламанов (Фондация „Джордж Маршал център“), Стефан Попов, Райна Гаврилова и Велико Шербанов (Фондация Отворено общество), Михаил Иванов (Национален съвет по етническите и демографските въпроси към Министерския съвет), Михаил Бояджиев (Български център за нестопанско право), Любомир Иванов (Атлантически клуб в България и Фондация "Манфред Вьорнер") и Гинка Капитанова (Фондация за реформа в местното самоуправление).

Проектохартата можете да прочетете на уеб-страницата на ФРМС (<http://www.flgr.bg>) - Библиотека, търсене с дума "харта", на адрес http://admin2.logincee.org/flgr/library_full.asp?LD_ID=4022&TargetLangCode=BG или на страницата на Фондация Ресурсен център <http://www.ngorc.net/bg/press/news/default.htm/>, където можете да направите и своите препоръки.

Лица за контакти: Пенка Добрева, Райна Тимчева;

Телефони за контакт: (02) 926 50 50, (02) 981 11 17;

Факс: (02) 981 07 19; (02) 926 50 53;

E-mail: info@ngorc.net

**Авторски хонорари се получават в
офиса на ФРМС. За справки: Елвира
Колева, тел.: (02) 943 44 22, вътр. 129,
ekoleva@flgr.bg**

МЕЖДУНАРОДНИ ИНИЦИАТИВИ

РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ И МЕСТНО САМОУПРАВЛЕНИЕ

ПРОГРАМА НА СРЕЩИТЕ В РАМКИТЕ НА ПАКТА ЗА СТАБИЛНОСТ ЗА ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА ЗА ОКТОМВРИ:

- 2 октомври 2002 г. Брюксел - Работна маса II: подписване на международно договорената рамка
6 - 8 октомври 2002 г., Белград - Конференция „Бизнес и свободна търговия в Югоизточна Европа“
14 - 16 октомври 2002 г., София - Четвърти икономически форум за Югоизточна Европа
18 октомври 2002 г., Букурещ - Годишна среща на заместник министрите на отбраната на страните от Югоизточна Европа
25 октомври 2002 г., Загреб - Работна маса I: Среща на работната група за образоването и младежта
29 - 30 октомври 2002 г., Дубровник - Втора регионална конференция на Еуропаеу по въпросите на финансите и инвестициите за страните от Югоизточна Европа

календар - октомври

Националното честване на Деня на българската община - 12 октомври - ще се проведе под формата на Годишна среща на местните власти, която ще се състои от 17 до 19 октомври в курортен комплекс „Албена“ под мотото "Българската община - от постигнатото към предстоящото". Поканени са 1500 представители на всички български общини, гости от централната власт, чуждестранни асоциации на местните власти, партньорски и донорски организации.

Част от програмата е обучителна програма, която ще разгледа в паралелни семинари темите: Протокол, етикет и протоколни дейности; Ефективни връзки с медиите; Информационни технологии за информиране и обслужване на гражданите; Актуални проблеми на общинската приватизация и обществените поръчки; Партньорски модел за разработване на общинска стратегия; Приложение на европейското законодателство по управление на отпадъците; Използване на европейските структурни фондове на общинско равнище в областта на заетостта.

Вторият ден ще даде възможност на участниците да се включат в Дискусионни форуми (кръгли маси) по темите: Форум на общинските съветници; Жените на изборни длъжности; Децентрализацията - предизвикателства и отговорности на местните власти; Младежки общински парламент; Най-добри практики на регионалните общински асоциации; Балкански общински парламент (с участието на представители на асоциациите от Югоизточна Европа и гости от централната власт).

Третият ден ще бъде посветен на срещи с представители на централната държавна власт: МТСП, МОН, МРРБ, МЗ, МФ, МК, МЕР, Сметна палата.

В рамките на честването ще бъде открита изложбата „Стоки и услуги за общините“. По време на Официалната церемония на честването ФРМС ще връчи Наградата за община иноватор на ФРМС, за която ви информирахме подробно в брой 8/2002 на Информационния бюлетин.

В края на септември 2002 г. ФРМС ще обяви за последен път в рамките на тригодишната си програма, финансирана от Американската агенция за международно развитие, конкурс за проекти на малки регионални асоциации на общини и професионални асоциации на общински служители/съветници. Заинтересованите организации ще могат да изготвят проектопредложенията си за едногодишни проекти в рамките на един месец. Основните цели на програмата са повишаване капацитета на общинските служители/съветници; подобряване на каналите за общуване и дискусия между общини и професионалисти от общинските администрации/съвети; разнообразяване на услугите, предоставяни на членовете на съответната организация и подобряване на качеството им, и др.

Пълна информация за конкурса и формулярите за изготвяне на проектопредложение ще можете да намерите на Интернет-страницата на ФРМС www.flgr.bg не по-рано от края на септември 2002 г.

Издание: се финансира от Американската агенция за международно развитие, Вашингтон, САЩ
Главен редактор Гинка Капитанова Редакционна колегия Росица Райчева, Татяна Димитрова, Любомира Кочева
Адрес: ул. "Сан Стефан" 22 А София 1504, тел.: 943 44 22, факс: 944 23 50, www.flgr.bg
Печат: "Агенция Дейта" ООД, тел. 920 00 57 ISSN 1310 - 7747 flgr@flgr.bg

При препечатване на материали от бюлетина е необходимо предварителното съгласие на издателя

